

[Honoré]

lid til, at denne dagsorden vil blive positivt modtaget af folketingets partier.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Lis Starcke (DR):

Naturligvis er det ikke ideelt at have en stor ulandsgæld og et stort betalingsbalancunderskud, samtidig med at man deler milde gaver ud til højre og venstre, men retsforbundet mener alligevel, at Danmark hverken kan eller bør holde op med sin finansielle hjælp til u-landene, endsige formindske den. Vi er godt tilfredse med, at Danmark forsøger at komme op på at give den hjælp, som gentagne internationale konferencer har opstillet som ønskelig i løbet af en årrække, nemlig 0,7 pct. af bruttonationalproduktet, i 1979. Vi ser gerne, at denne opgangslinje fortsætter.

En ting, der meget mere end hr. Jørgen Juniors og fremskridtspartiets problemer har optaget retsforbundet, er, om u-landshjælpen gives på rette måde og på de rigtige steder. Vi mener, det er rigtigt, at hjælpen koncentrerer på relativt få lande og på de lande, hvor Danmark har størst forudsætning for at give værdifuldest hjælp, og vi mener, at vi giver den bedste hjælp ved at koncentrere os om at hjælpe u-landets egen befolkning til uddannelse og give den vejledning i og chance for at videreføre de igangsatte projekter.

Hvad projekterne angår, bør de store prestigeprojekter undgås, og man bør finde overkommelige, mindre projekter, der eventuelt kan videreføres uden hjælp udefra, just principper, som jeg flere gange har hørt minister Lise Østergaard være talsmand for.

Retsforbundet har været bekymret på et par felter. Dels mener vi, at industrilandene – ikke Danmark alene og ikke Danmark mest – har været lige ivrige nok efter at aftage u-landenes råvarer til mindst mulige priser, samtidig med at de har været utilbøjelige til at ville modtage u-landenes færdigvarer, skønt man vel har givet u-landshjælp for at oparbejde håndværk og industri i de pågældende lande.

Efter retsforbundets mening er det en af de bedste former for u-landshjælp at fjerne

alle barrierer for et frit handelssamkvem mellem landene. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvorfor udviklingen på dette område er gået så trægt, og om der nu er en bedring, idet ministeren i sin redegørelse, som jeg i øvrigt takker for, nævner, at landene i den tredje verden i virkeligheden er blevet mere og mere betydningsfulde handelspartnere for os. Og ministeren fortsætter:

»Med en fortsat stigning i produktion og indkomster i udviklingslandene i de kommende år vil disse lande blive stadig vigtigere samhandelspartnere for os til gavn for dem selv, men sandelig også for os.«

Netop denne fælles interesse, denne fælles fordel, synes jeg det er væsentligt at understrege og gøre mere brug af.

Et andet sted anfører ministeren, at de meget lempelige lån, vi yder u-landene, i høj grad bliver anvendt til indkøb af danske produkter og tjenesteydelser.

Selv om ministeren i slutningen af sin tale redegør for, at der ikke må stilles betingelser, der gavner Danmark på bekostning af de u-lande, vi hjælper, men at u-landets interesser kommer først, vil jeg dog gerne spørge: i hvor høj grad stiller man ved ydelse af lån betingelser med hensyn til aftagelse af dansk produktion? Og hvordan er stillingen i dag med hensyn til industrien og u-landene? Så vidt jeg har kunnet læse mig til, er man meget omhyggelig med hensyn til at vurdere betimeligheden af at give kreditgarantier, idet dels styrelsen for udviklings Samarbejdet, dels handelsministeriet vurderer de forskellige risici. Men fra vor side har vi været bekymret for, at man undertiden lagde større vægt på at tilgodese dansk industris interesser fremfor det pågældende lands interesser. Denne bekymring vil vi meget gerne have fjernet.

Jeg har været inde på, at uddannelsesområdet var noget af det allervigtigste at udvikle. Kan ministeren sige noget om, i hvilket forhold man fra dansk side uddanner stipendiater fra u-landene her i landet, og i hvor høj grad man foretrækker at give tilskud til uddannelsesinstitutioner, konsulenter og eksperthjælp i det pågældende land. Kan der kort siges noget generelt om, hvornår det ene eller andet bør foretrækkes? Er der noget om, at det er vanskeligere at skaffe u-landsfrivillige nu end før? Er det eventuelt